

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: в вівторок, четвер і суботу. Власне Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на рої вулиці Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВІСІМ ЛІТ ПРАЦІ І БОРОТЬБИ В ОБОРОНІ ПРАЦЮЮЧИХ.

Вісім літ тому назад, 22. березня, 1919 року, вийшло перше число "Українських Робітничих Вістей". Вийшло в часі шаленої реакції та повоєної хуртовини, вийшло в двох мовах, англійській і українській, бо пани хотіли навіть без перекладача знати, що робітники інших національностей говорять.

Українські робітники розпочали говорити своїм друкованим словом 22. березня 1919 року після п'ятидесятирічної примусової перерви, після того, як консервативний уряд заборонив "Робочий Народ", останнє число якого вийшло 28. вересня 1918 року.

Тяжко в ті часи було дійсно робітничій газеті говорити робітникам правду. Та це й читача треба було шукати, бо замкаючи "Робочий Народ", поліція знищила всі адреси. Коли ж заговорили "Укр. Роб. Вісти" і робітництво відгукнулося, то весною 1919 року вибух у Вінніпегу генеральний страйк, підчас якого "У.Р.В." знову знайшли наїзд і великої втрати.

Та слово їх вже не замовлює. Сім літ від того часу лунає воно серед українських працюючих мас, сіє між ними свідомість, організацію, класову солідарність та вказує шлях боротьби за краще майбутнє, за цілковитий звільнення з системи виску.

РОЗВИТОК "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ".

Дня 22. березня 1919 р. вийшло перше число "Укр. Роб. Вістей", як тижневик на 8 сторінок теперішнього формату. Рік пізніше, 1. квітня 1920 року "Українські Робітничі Вісти" почали виходити два рази на тиждень. Чотири роки пізніше, 1. березня 1924 року, "Укр. Роб. Вісти" почали виходити три рази на тиждень, відсвяткувавши в тому самому місяці свій п'ятилітній ювілей. Нині, в сьому річницю свого існування, виходить з ряду 930-те число "Українських Робітничих Вістей".

Але "Укр. Роб. Вісти" самі для себе не існували. Працюючи широ над освітлюванням робітників і фермерів, вони одночасно сприяли розвитку інших видавничств. Так поруч них майже цілий рік існував гарний теоретичний журналістичний "Голос Праці", який згодом уступив для того, щоб дати змогу краще розвиватися "Робітничі". "Укр. Роб. Вісти" доклали всіх старань, щоб журнал "Робітничі" поширився до всіх тих хат і читачів, до яких йшли "У.Р.В."

"Укр. Роб. Вісти", як одинока українська робітничо-масова газета в Канаді, широ працювали, щоб усунути ту незгоду та непорозуміння між робітниками й фермерами, що їх між ними посяли вороги працюючих і майже рік обслуговували фермерських читачів своєю тижневою фермерською сторінкою. Потім також широ дипломатично створили й найкраще поширили "Фармерському Життю", гарячо вітаючи його збільшення в цьому місяці на 8 сторінок.

Нині, напередодні появи "Світу Молоді", "Укр. Роб. Вісти" радіють, що й в цьому велика частина їх заслуги та будуть старатися, щоб "Світ Молоді" згуртував довкола себе тисячі робітничих та фермерських молодих читачів.

Ані трішки не буде перебільшенням, коли скажемо, що "Укр. Роб. Вісти" є тим пнем, з якого виростають все нові пасти друкованого слова, що говорять вже нині до жінок, фермерів та буде це говорити до робітничо-фермерської молоді.

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТІ" ТА РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Існування "Українських Робітничих Вістей" і їх розвиток тісно зв'язані з існуванням і розвитком робітничо-фермерських організацій. Коли почали виходити "У.Р.В." — тоді в Канаді існувала одинока укр. робітничо-фермерська організація Укр. Роб. Дім. Існувала скорше на папері, чим на ділі. Тільки завдяки палкому слову "Укр. Роб. Вістей" вдалося постягати до купи робітників, стероризованих воєнним і повоєнним режимом гуртки робітництва, членства СУРД та скликати його на початку 1920 року на перші всеканадійські наради. Ось ті загальні річні збори членів Товариства Укр. Роб. Дім, розуміючи значіння друкованого слова, ухвалили, щоб "Укр. Роб. Вісти" видавати два рази на тиждень.

Так зростає "Укр. Роб. Вісти" а поруч із їх зростом зростає й розвивається робітничо-фермерська організація, яка відтак перетворилася у велику робітничо-фермерську освітню організацію ТУРФДім з секціями: жіночою та молоді; з численними диточими школами, драмгуртками, оркестрами.

В 1922 році почала творитися в Канаді політична організація працюючих, Робітничо-Фармерська Організація, що згодом перетворилася в Комуністичну Партію Канади. "Укр. Роб. Вісти" були одною з перших газет в Канаді взагалі, що широ й віддано працювали для створення цієї революційної політичної партії працюючих і також багато спричинилися для її дальшого розвитку. Тільки завдяки "Укр. Роб. Вістям" українське робітництво є активною складовою частиною організованого політичного й трейд-юніонного робітничого руху в цій країні. Бо коли інша українська преса все старалася проводити ворожу лінію між українськими працюючими масами а працюючими інших національностей, то "Укр. Роб. Вісти" це завзято поборювали й вказували робітникам і фермерам, що краще положення для себе вони зможуть вибороти тільки спільною й солідарною боротьбою з працюючими інших національностей цієї країни та цілого світа.

Потім прийшло Робітничо-Запomoгове Товариство. Нині воно росте не місяцями, але днями, а це знову такі завдяки неустійній праці "Укр. Роб. Вістей". Бо в кожному його числі розповідають члени й заряди Р.З.Т. працюючим про користь своєї організації, а "Укр. Роб. Вісти" у своїх редакційних та інших статтях роз'яснюють ще ширше, підсумовують і кличуть працюючих ставати членами Р.З.Т.

"Українські Робітничі Вісти" — це учитель, організатор,

агітатор, інформатор, це язик наших робітничо-фермерських організацій і оборонець всіх визискуваних та поневолених.

НЕ БАГАТО ПРОЖИТО, АЛЕ БАГАТО ПЕРЕЖИТО.

Вісім літ — вік не довгий. Коли ж ми застанемося на хвилину й глянемо в той хаос подій бурливого часу, якого може не знала ще історія, то побачимо, як багато пережили ми за той короткий час.

Цілий світ, а зокрема та наша політика потім і кровю працюючих країна, де ми родилися й виростили, пережила великі революційні здвиги та перевороти. Ми відтяти були від тих бурливих подій, ми не мали вчасно точних інформацій про те, що там діялося, а натомість часто мали повно брехливих перекручених інформацій, але ми своїм класовим чуттям дуже добре у них розбиралися і в правдивому світлі пояснювали їх нашим читачам.

Опереткові "герої", що їх події викликали з шумовинням на поверхню — Петлюра, Скоропадський, Петрушевич і іже з ними; "національні святощі": Грушевський, Єфремов; "корифеї" соціал-демократії: Винниченко, Левинський — всі вони найшли гідну оцінку за свої діла на шпальтах "Укр. Роб. Вістей". "Укр. Роб. Вісти", під скажене скавуління жовтоблочної преси, не побоялися розвінчати діла цих людей, і все, що "У.Р.В." писали — так сталося. Ах, як слиняво кпили різні "народні газети" з "мальчиком без штанов". Кпили й остали в дурнях.

Чули часом "Укр. Роб. Вісти" прикри слова й від тих, від яких на це не заслужили. Для одних вони були "замало революційні", для других "занадто різкі". Побиваючи ворогів працюючих, приходилося одночасно висноувати тим, що хиталися в завершув революційних подій як не вліво, то вправо, їхнє мильне становище, абр змовчувати, полишаючи часові виправдати помилки.

"Українські Робітничі Вісти" з повною рівновагою вистояли на чисто класовому становищі. Вони підняли прапор славно загинувшого в бою з реакцією "Робочого Народу" й гідно несуть його вперед шляхом класової боротьби.

Це зрозуміли нині українські робітники й фермери. Свідомо тому є тисячі читачів, що три рази на тиждень читають "У.Р.В.". На восьмому році свого існування "У.Р.В." перейшли в нове просторе приміщення, а це є великим кроком до того, щоб до 9-ої річниці "Укр. Роб. Вістей" стали щоденником.

Нині, у восьмому річницю праці й боротьби — ми кличемо: Тісніше злучіть, товариші й товаришки, свої ряди довкола свого борця, оборонця і вчителя! Неустанно працюйте для поширення "Укр. Роб. Вістей" так ширю, як ширю вони працюють для вашого освітлення, зорганізування і звільнення з системи виску!

Нові тисячі читачів — це найкраща відплата для своєї газети за її завзяту вісімлітню працю!

ПРО ЩО НЕ ПИШЕ БУРЖУАЗНА ПРЕСА.

Страшна драма в Неаполі.

Орган французької Компарти "Л'Іманіте" з дня 19. лютого ц. р. подає опис звірського масакровання італійських робітників, що мало місце в пристані Неаполі, в Італії, дня 8. лютого ц. р. на очах французького консула.

Вранці того дня причалив до неаполітанської пристані французький пароплав "Теофіл-Готіє", який прибув з Півре й мав назад повертати до Марсїлі. Користуючись з цієї нагоди, 20 італійських антифашистських робітників, які хотіли втечи з Італії, порозуміли тихцем із французькими робітниками на палубі цього пароплава й за їх згодою скохвалися в комірці корабля, де переховувало товці. Але якимсь чудом між цих 20 утікачів замішалися ще 2-ох провокаторів фашистської поліції, що самі намовили робітників до цього кроку й холодно-кровно обдумали з гори що огидну масакру. Один з тих провокаторів, іменем "Антоніо", залишився між робітниками в комірці, а другий, "Сінор Консольо", вивпов знову з пароплава й, зазначивши собі на долоні детальний план його, поспішив до міста й зааркував цілу зграю поліції, міліції, детективів і самого французького консула.

Найперше наслідок відділ поліції, який перешукав цілий пароплав, але нічого не знайшов. Але трусів не припинено: один відділ поліції за другим перешукавав пароплав здовж і впоперек — але без успіху. Від ранку до вечера тривав трус. Здавалось, що нещасні — ось-ось вирвуться з зубів опричників Муссоліні, втечуть з цього страшного пекла фашизму.

Але: "Антоніо ніколи не помиляється" — звучить приказ з префектури. А в слід за цим сотня чорносорочників-міліціонерів, під проводом цивільного детектива, в якого руках точний план пароплава на папері, вдирається на палубу. Детектив напереді прямує просто до комірці з товцями і домагається ключа. Ключник категорично заявляє: "Не дам ключа, хіба на приказ команданта". Командант після довшого опору дає домаганий приказ.

Ключник отгається. Тимчасом почувся стогін за дверми. Це умовлений знак провокатора. Зграя фашистів виважила двері і з револьверами, ножами й палками в руках вдерлася за детективом до комірці. "Ось тут вони, тут вони, — ці бестії!" кричать фашисти. На команду "виходь!" — нещасні безборонні робітники пробігають поміж двома лавами своїх катів, виходять на помість, звідси по драбині до фіртки, а там двома лавами стоять в чорних сорочках кати Муссоліні, з револьверами в руках, з палками, ножами й затисненими лютуками!...

"Масакра почалася, розгорілося дике, нелюдське страшенне катування нещасних робітників; залунали страшні зойки катованих, полялася їхня кров. А все лише за те, що нещасні пробували вивратися на волю. І все те діялося на очах французького консула — лише далі "Л'Іманіте", — на очах представника культурного світа, який не підняв пальця, щоб запротестувати проти цього звірства.

Епілоґ трагедії.

Сімнадцять нещасних жертв лежали покотом на землі, в передсмертних судорогах, з піною на устах, пошматовані до непізнання, купаючись в калюжах своєї власної крові. Багатою вилити мозки з робітних черепів, іншим звисали з порожніх очних ямів їхні очі на обличчях, а всі мов скупані в крові.

А далі поскидано їх на віз, мов постріляну дичину і повезено — одних докатувати, а других прямо до гробу, чирядше до якого глибокого рову поза містом".

Тром щасливцем вдалося спастись в той спосіб, що замість ховатись в комірці з товцями разом з іншими, вони замішалися поміж французьких робітників і так приплили до Марсїлі, а звідси в світ — на волю.

На кінець слід згадати ще про відважного французького ключника, який не хотів відкрити дверей до сховища. Фашистська банда хотіла й його злізнути й гналась за ним аж до салюно консула, але тут французький ключник добув ножа й сказав консулові, що не вийде зі салюно, хіба його

АРМІЯ--НАРОД.

Народ Радянського Союзу святкував 23. лютого ц. р. дев'яті роковини існування своєї Червоної армії. Відомий командант червоної кінноти, С. Буденний, вмістив в радянській пресі статтю про Червону армію, з якої ніще наводимо уривок.

"В огні революційної боротьби народилася могутня озброєна сила трудящих радянської держави. Нашивку організовані червоні боєві частини витримали надзвичайні напруження сил та ресурсів і принесли величезні жертви волюй закріплення Жовтневої Революції. Трудящі маси нашої країни дали незнані зразки озброєної боротьби пригноблених проти своїх експлуататорів.

Перші післявоєнні роки були для нас не менш важкими, як отвєрта громадянська війна. Руїна, голод, пошесть, бандитизм, як і раніше вимагали напруження зусиль трудящих, Червона армія й тут мала гідне місце. Вона реорганізувалася, кількістю скоротилася, і разом зі всіма трудящими взяла найважливішу участь в боротьбі з руїною і голодом та відновленню народного господарства.

Нині всі ці труднощі минули. Буїне відновлення нашого господарства та зріст виробничих сил дали Червоній армії можливість розпочати свої прямі завдання — посилення обороноздатності нашого Союзу. Червона армія, що її кількістю значно скорочено, реорганізовано і стало оформлено, нині успішно навчається військовій справі й політично виховується, що-року нагороджуючи свої боєві резерви.

Робітничо-селянський уряд не раз заявляв і заявляє всім

імперіалістичним державам, що нападати ні на кого він не збирається і не збиратиметься. Невелика Червона армія є наочним доказом мирної політики С.Р.С.Р. Це добре знають і наші вороги. Але їм потрібний будь-який привід, щоб приманути вигаданого "червоного імперіалізму" обдурити свої робітничі маси й напасти на нас.

Нині міжнародні обставини загострюються. Англійські консерватори — фактичні привідці озброєної інтервенції проти нас, — улаштовують по сусідніх з нами буржуазних державах фашистські перевороти, утворюючи на наших західних межах фашистський кордон.

В останній час англійська буржуазна преса провадить особливу шалену кампанію проти РСР. Тяга робітничих мас імперіалістичних держав до С.Р.С.Р., страйки англійських гірників, китайська народно-визвольна війна, повстання пригноблених та рабів у колоніях — все це вона намагається поставити нам на карб. Капіталісти ніби не розуміють, що це діло рук тих робітників та селян, яких вони самі-ж нещадно придушують.

Хоч є симпатії робітничих мас імперіалістичних держав по нашому боці, все-ж ставиться байдуже до оборони нашої робітничо-селянської держави було-б величезною помилкою. Капіталісти рано чи пізно, не зважаючи на свої внутрішні протиріччя, що вони, до речі сказати, ніколи не припинюються, змовляються для озброєного нападу на нас. Ми мусимо буквально кожного дня, кожної години це пам'ятати й бути напоготові до всяких несподіванок. Що краще ми будемо підготовлені, то легше ми подолаємо кожного ворога".

ла (всіля Шаповали, Шеаухіні, Галагани, Мазепи й багатьох інших).

На доноси ріжних петлюрівських, шаповалово-єсєрєвських, галаганово-мазепи-єсєдєкєвських "культуртрегерів" переводяться труси, арешти та взагалі тероризування організації.

Особливо завзялися відповідні органи в останній час. Протягом останніх двох тижнів в Празі було розіграно троє зборів поступового та радянського українського студентства. В Празі-ж такн 10. лютого державною прокуратурою був сконфіскований журнал "Нове Життя" ч. 2 (9), що видається Т-вом імені Т. Шевченка, і то лише за те, що вживає терміну "Закарпатська Україна". В Подєбрадах студентів-радянців тероризує поліція трусами. Одним словом, все по рецепті Польщі.

Відповідно застосовується до Українців і буржуазно-капіталістична преса. Перед веде орган відомого "славнофільста" д-ра Крамаржа—"Народні Лісти". "Славнофільство" цього пана характеризується не навмисно до всього того, що є чи було проти буржуазної Росії. Всяку вістку про арештування Українців на західних українських землях вміщує цей орган зі своїми коментарями, характеризуючи Українців, як злочинців. Це саме можна сказати й про відношення цього органу до Білорусинів.

Метода шляхецької Польщі дуже імпонує буржуазно-капіталістичній чесько-німецькій коаліції і вона, як бачимо, починає її примінити до Українців і у себе. Чи не з "братерської любові"?

III.

Шукають ринків.

Не дивлячись на ту ненависть буржуазно-капіталістичної кліки Чехословацчини, яку вона плекає до С.Р.С.Р., все-ж її прихильники шукати шляхів до унормовання стосунків з Радянським Союзом. До цього примушує той жалкий господарський стан держави, який помічається вже цілий рік і з кожним місяцем все гіршає й гіршає. Страта старих ринків вбиває до шенту продукцію чеського промисла, який працював на експорт. І от настав вже час, коли навіть партія сучасної коаліції (людовці) висловлюються за визнання С.Р.С.Р. де-юре.

В закордонній парламентарній комісії посол Свєтлік заявив від імені своєї партії, що висловлюється за визнання С.Р.С.Р. з мотивів господарського характеру, бо сподіється, що з визнанням збільшиться експорт до Радянського Союзу. Отже, як бачимо, життя без політики. Треба мати ринок і... знавцтво.

Коли пролетаріят Чехословацчини в особі своєї комуністичної партії перед роками ставив внесок за визнання С.Р.С.Р. де-юре, більшість цей внесок відкинула. Але рік ситу ації допоміг буржуазії набратись розуму і вона зараз, з мотивів господарських, схилилась до думки визнання РСР. Пройде ще кілька місяців, а може й рік, і чехословацька буржуазно-капіталістична кліка зовсім капітулює. До цього примушить її не лише внутрішня економічна криза, а й той могутній зріст і розвій економічно-господарського життя в С.Р.С.Р., свідками якого є у-весь світ.

Я. А.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Цим повідомляється всіх членів і членкинь української відділу Канадської Робітничої Оборончої Ліги, що салдуцій збори цього відділу відбудуться в неділю, 27. березня, в годині 2.30 по полудні в Українськїм Робітничім Домі.

Тому, що є важкі справи до полагодження, присутність всього членства відділу є дуже потрібна.

На зборах будуть роздаватися членам і членкиням членські квиточки та відбудуться також спис нових членів і членкинь.

ЛИСТ З ПРАГИ.

I.

Коаліція розперезалася.

Поміщицько-клерикально-міщанська урядова коаліція Чехословацчини розперезалася.

Своє упривілейоване становище використовують ці пани за рахунок працюючих мас. Іх зовсім не обходить сучасна господарська криза, що викинула сотні тисяч безробітних, що утруднила життя робітництва.

На шлунках і мозолях пролетаріату буржуазно-капіталістична кліка будувє свій добробут.

Ще не так давно завела ця кліка господарські продукти, нині цим на предмети першої потреби підніслася на 30 до 100 процент (картопля, мука).

В наслідок цього ширші працюючі верстви населення починають недоїдати. За те гурстка поміщиків жирів, напихуючи кишені за рахунок конзументських шарів. За поміщиками дістали свою "порцію" клерикали, добувшиши від держави платні дармоїдампом та концесії на дальше обдурювання темного людю.

Зараз оце на чергу приходять організації промислово-капіталістичної групи, що теж вимагає "порції" домаючись зниження цілого ряду вигід робітництва на полі соціального законодавства. Дістає свою долю й організація приватних торговців та ремісників, відомі тут під назвою "живностіків". Іх найбільше дошкуляла уряди по боротьбі з лихвою (спекуляцією), що в свій час були заведені з ініціатииво соціалістичних груп. І от зараз ці прихвостні буржуазії за свою вірну лакейську службу

дістали запевнення, що згадані уряди для боротьби зі спекуляцією будуть зрушені.

Не залишаються "без возмездія" й власники будинків, що теж заступлені в сучасній чесько-німецькій буржуазній коаліції. Для них готується акт знесення закону для охорони квартирантів. А це значить, при тій страшній житловій кризі, яка панує зараз по містах, широченне поле для зловживань і законний спосіб грабунку працюючих верств.

В такий спосіб використовує сучасна буржуазно-міщанська коаліція своє становище. І все за рахунок пролетаріату.

II.

Шляхом сусідньої Польщі.

Насильства й зловживання "законного" характеру, яких допускається уряд сусідньої Польщі над національними меншостями, а особливо над Українцями та Білорусинами, зарозили й сучасній чехословацькій уряд та його буржуазно-капіталістичну пресу.

Зміцнившись "союзом" а німецькими та словацькими реакційними елементами, уряд Чехословацчини попередню обережну свою політику на українських землях Закарпаття змінив на брутальне поведження. Нищення українського шкільництва та звільнення українських учителів — це зара звичайнісінькі акти урядової сваволі. Переслідування української (справді української, а не нанятої урядом) преси, як "Карпатська Правда", лише за те, що розкриває фактами надужиття — це звичайнісіньке з'явище. Переслідування окремих недобрих осіб та видання їх за межі Чехословацчини чи запротерення в тюрми — це виглядає точнісінько так, як на Волині, Польщі чи Вілєнціях. Ця політика сваволі переноситься й взагалі на всіх Українців, що випадково мешкають в Чехословацчині, які не були й не хотять бути наймитами буржуазно-капіталістичного ко-